

شهرگان - پنجشنبه، ۲۳ دی ۱۳۸۹ / ۱۳ ژانویه ۲۰۱۱ / ۱۷:۱۴

گفتگو با ماریا صباي مقدم: بنویسیم تا فراموش نشویم

مینو اخلاقی

جولای سال ۲۰۰۸، در تورنتو شاهد برگزاری جشنواره تیرگان با بیش از پنجاه برنامه هنری و ادبی بودیم. پس از این برنامه بسیار موفق که با استقبال بی‌نظیر ۶۰۰۰۰ نفر بازدید کننده روبرو شد، همه با بی‌صبری منتظر خبر تیرگان بعدی بودیم تا سرانجام در بیست و یک نوامبر، برگزار کنندگان برنامه اعلام کردند که در سال ۲۰۱۱، تیرگان بار دیگر برگزار خواهد شد. این بار، علاوه بر پنجاه برنامه هنری و ادبی، دو مسابقه در زمینه‌های فیلم و داستان کوتاه نیز برگزار خواهد شد.

با توجه به سابقه‌ای که از تیرگان ۲۰۰۸ داشتم، کنجکاو شدم که هدف و انگیزه برگزارکنندگان تیرگان را در این مورد بدانم. با خانم دکتر ماریا صباي مقدم، مدیر بخش هنری تیرگان، به گفتگو نشستیم. خلاصه‌ای از بخشی از این گفت و شنید که به مسابقه داستان‌نویسی اختصاص دارد، به شرح زیر است:

س: هدف از برگزاری مسابقه داستان نویسی در جشنواره تیرگان چیست؟

ج: ما چند هدف را دنبال می‌کنیم. نخستین هدف، ارتقاء ادبیات فارسی از طریق تشویق نویسندگان به نوشتن است. همین طور، ما در تیرگان همیشه در جستجوی راه‌های گوناگون بوده‌ایم که بتوانیم هر چه بیشتر آثار هنرمندان و نویسندگان ایرانی را از سراسر جهان در تیرگان معرفی کنیم. اما به دلیل محدودیت‌های زمانی، مکانی و مالی، هر بار آثار عده زیادی از علاقمندان در تیرگان عرضه نمی‌شود. این بار ما فکر کردیم که از طریق دو مسابقه داستان نویسی و فیلم امکان شرکت در تیرگان را بیشتر کنیم. چرا که در طول چهار روز جشنواره ما در هر زمینه حد اکثر ده تا پانزده کار می‌توانیم عرضه کنیم، اما هزارها نفر می‌توانند کارشان را در مسابقه شرکت دهند.

یعنی کار هزاران نفر در تیرگان عرضه می‌شود؟

ج: در حال حاضر این ممکن نیست، ولی اولین قدم در این راه در ۲۰۱۱ بر می‌داریم. تمام داستان‌های ارسالی توسط داورانی که در زمینه ادبیات تخصص دارند، بررسی می‌شوند. بیست تا چهل تا از داستان‌هایی که به مرحله نیمه نهایی برسند، در مجموعه‌ای منتشر خواهد شد و سه داستان هم به عنوان برندگان نهایی برگزیده خواهند شد. این گام بسیار بزرگی است برای نویسندگان که بتوانند داستان خود را منتشر کنند. می‌دانید که مشکل نشر یکی از بزرگترین مسایلی است که نویسندگان، مخصوصاً در زمینه داستان کوتاه، با آن مواجهند. چون یک داستان کوتاه را به سختی می‌توان منتشر کرد. به همین جهت تلاش کردیم که این فرصت را برای نویسندگان فراهم کنیم. در سال‌های آینده یقیناً تلاش خواهیم کرد که تعداد بیشتری از آثار را به اشکال گوناگون عرضه کنیم.

فکر می‌کنید که این کار چه قدر در ارتقا ادبیات فارسی مهم است؟

ج: به نظر من قدم بسیار مهمی است. این مسابقه دعوتی است به همکاری از تمامی نویسندگانی که در سراسر جهان به زبان فارسی می‌نویسند. با به عهده گرفتن انتشار تعدادی از داستان‌ها، تیرگان این امکان را به اهل قلم می‌دهد که با آسودگی خاطر و امیدواری به نشر اثرشان بنویسند. از طرف دیگر، این امکان هم برای تمام نویسندگان فراهم می‌شود که داستانشان توسط اهل فن بررسی شود.

ما در زمینه شعر کلاسیک یا قدیم به قله‌های رفیعی در ادبیات رسیده‌ایم. فردوسی، حافظ، سعدی، خیام و مولانا با برجسته‌ترین شاعران جهان در زبان‌های گوناگون هم‌پایه‌اند. از زمان ظهور رودکی، پدر شعر فارسی، تا مثلاً حافظ چند قرن گذشته و شعر فرصت مناسبی برای تحول و پختگی داشته. در زمینه داستان‌نویسی معاصر اما تجربه ما محدود به حدود یک

قرن است. آن چه که می‌تواند در تحول این بخش موثر باشد، نوشتن هر چه بیشتر است. لازم است که تجربه‌های گوناگون در این زمینه به وجود بیایند و توسط اهل فن بررسی شوند. به همین دلیل باید نوشتن و نویسندگان را تشویق کرد که بنویسند. باید آثارشان را نقد و بررسی و منتشر کرد تا در سطح گسترده‌تری عرضه شوند.

انتشار یک کتاب از داستان‌های برگزیده هم برگ جدیدی به ادبیات فارسی اضافه خواهد کرد که خود قدم مهمی در ثبت آثار برخی از نویسندگان معاصر ماست.

به نظر شما هدف از داستان نویسی چیست؟

ج: یک نویسنده از طریق داستانش، به گونه‌ای دریچه‌ای به دنیای دیگر باز می‌کند و به ما فرصتی می‌دهد که دنیا را از چشم دیگران ببینیم. این دیگران ممکن است کسانی باشند که ما همه عمر در حسرت "آنها بودن" یا "آنها شدن" به سر برده‌ایم و یا کسانی که حتی یک ثانیه هم به آنها فکر نکرده‌ایم. ما با یک داستان به قصری وارد می‌شویم و در کنار شخصیت‌های آن، در شب نشینی‌های با شکوه شرکت می‌کنیم. در داستانی دیگر در زندان محکومین شب را به صبح می‌رسانیم. اما در آخر هر داستان، ما با شخصیت‌های داستان و شرایط انسانی یا غیر انسانی‌ای که درگیر آنند، مواجهیم. انتخاب‌های سخت و آسانی که روبرویشان است، هراس ما که کدام راه را بخواهند گزید و کلنجار مداوم خودمان با این پرسش که "من در این شرایط چه می‌کردم؟" یک داستان، یا یک داستان خوب، در نهایت ما را سرگرم می‌کند، اما مهم‌تر از آن ما را به شناخت متفاوتی از خودمان رهنمون می‌شود.

چرا داستان نویسی برای ما ایرانیان باید مهم باشد؟

ج: به نظر من، ما مردمی هستیم با داستان‌های نگفته بسیار. بهترین شیوه برای بازگویی داستان‌های ما، هنر و ادبیات است. باید از امیدها، آرزوها، هراس‌هایمان بنویسیم تا همدیگر را بهتر درک کنیم. شک و تردیدهای ما، حتی اندوه و ملال ما می‌توانند که سرآغاز پیوندهای استوار ما باشند نه منشا جدا سری و تنهایی‌مان. خلق آثار ادبی ما را از زمان و مکان خودمان بیرون می‌آورند و با آیندگان مرتبط می‌کنند.

تاملات روزمره ما، نگاهمان به مسایل می‌توانند یک ثانیه یا کمتر عمر کنند و یا در چهارچوب یک اثر ادبی جاودانه شوند. من فکر می‌کنم که باید بنویسیم تا فراموش نکنیم و فراموش نشویم.

مسئولیت مسابقه با شماست؟

ج: آقای عباس معروفی نویسنده برجسته ایرانی که تجربه زیادی در برگزاری مسابقات ادبی داشته‌اند، مسئولیت دبیری مسابقه را قبول کردند. برای ما که برای اولین بار این کار را انجام می‌دهیم، تجربه و نگرش ایشان در این مسابقه بسیار با ارزش و سودمند است.

آیا جوایزی برای برندگان در نظر گرفته شده؟

ج: البته. تعدادی از داستان‌هایی که به مرحله نیمه نهایی برسند، در یک مجموعه داستان منتشر خواهند شد و همین طور برندگان اول تا سوم مسابقه نیز جوایز نقدی دریافت خواهند کرد.

هزینه‌های مسابقه چه‌گونه تامین می‌شود؟

ج: در این مورد پشتیبانی مالی صرافی اینترچنج کمک بسیار بزرگی برای ماست. این موسسه مالی از هر دو مسابقه تیرگان (داستان و فیلم) حمایت مالی کرده و به جاست که از این کمک قدردانی کنیم.

شرایط مسابقه چیست؟

ج: به طور کلی داستان‌هایی مورد بررسی قرار می‌گیرند که واجد تمامی شرایط زیر باشند:

1. به زبان فارسی نوشته شده باشند.
2. تعداد کلمات بدون احتساب عنوان: حداکثر ۲۵۰۰.
3. قبل از ارسال به مسابقه داستان نویسی تیرگان، داستان در هیچ کتاب، نشریه، رسانه، تارنما، وب‌گاه یا بلاگی

منتشر نشده باشند.

4. داستان‌ها در صفحات شماره‌گذاری شده در قالب **WORD** و از طریق پست الکترونیکی (ایمیل) ارسال شوند.

5. درخواست‌ها باید شامل سه بخش زیر باشد:

صفحه اول: نام نویسنده، نام داستان، تعداد کلمات، روش تماس با نویسنده، کشور محل اقامت ' __MCE_ITEM__

صفحات پیرو: داستان بدون ذکر نام نویسنده ' __MCE_ITEM__

صفحه آخر: موافقت نامه با انتشار داستان در صورتی که به مرحله نیمه نهایی برسد. ' __MCE_ITEM__

6. قبل از ۱۵ فوریه ۲۰۱۱ ارسال شده باشند.

لطفا داستان کوتاه خود را از طریق پست الکترونیکی زیر برای ما بفرستید. در قسمت موضوع "مسابقه داستان کوتاه" را به زبان انگلیسی (Short Story Competition) قید کنید.

writing@tirgan.ca

<http://tirgan.ca/programs/short-story-contest>

با تشکر از وقت شما و آرزوی موفقیت.

ج: با تشکر از شما و با آرزوی موفقیت برای شرکت کنندگان در مسابقه.

بعدي <